

ANSSI JÄRVINEN

**POTKUT
TULI!**

JOHNNY
Kruga

ANSSI JÄRVINEN

**POTKUT
TULI!**

JOHNNY
Kniga

HELSINKI

Ensimmäinen painos

© Anssi Järvinen ja Johnny Kniga 2026

Johnny Kniga

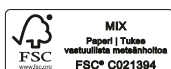
An imprint of Werner Söderström Ltd

Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

ISBN: 978-952-362-267-8

Painettu EU:ssa

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut: tuotevastuu@kniga.fi

Sisällys

Ei tullut Anssista pankkimiestä,
mutta mainosmies ja kirjoittaja tuli 7

Kengän kuva takapuolessa 12

Adios, Yle! – *Salla Paajanen* 17

Siunaukselliset potkut – *Jani Halme* 41

Onnellisen oloinen mies – *Klaus Kuhanen* 74

On vain kahdenlaisia valmentajia: sellaisia, jotka ovat saaneet
potkut ja sellaisia, jotka tulevat saamaan – *Markku Kanerva* 96

Ihminen maskin takana – *Sampsa Astala* 123

”Will leave Wärtsilä with immediate effect” – *Atte Palomäki* 142

Pakotettu vapaaehtoinen ero – *Heidi Hautala* 181

Kun saa Jehovan todistajista potkut,
se vie myös perheen ja rakkaat – *Joni Valkila* 219

”Woltataanko?” – *Vivian Nick* 247

Potkuissa ei koskaan ole kysymys vain potkuista
– *Suvi Suortamo* 277

Kiitosten aika 293

Lähdeluettelo 295

Ei tullut Anssista pankkimiestä, mutta mainosmies ja kirjoittaja tuli

En ole koskaan saanut potkuja.

Vaikkakin pankkiurani häpeällinen päätös – oikeastaan jo ennen kuin se oli edes alkanut – saattoi etäisesti irtisanomista muis-
tuttaakin.

Kaupallisten opintojeni päätteeksi pääsin parikymppisenä klop-
pina töihin Suomen Yhdyspankin konttoriin, kiitos pitkän uran
pankissa tehneen äitini suhteiden. Puhe oli, että ensin kesäksi, sit-
ten katsottaisiin jatkoa.

Kuten tuohon maailmanaikaan oli tapana, pääsivät pojat aina
antolainautiskin taakse. Niin minäkin. Antolainaus tarkoitti esi-
merkiksi laina-asioita, vekseleiden laatimista, valuutanvaihtoa ja
leimaveromerkkikassan hallinnointia. Ja sitä sun tätä mukamas vä-
hän hienompaa konttorihommaa.

Antolainauksessa ahkerointiin vaativampina pidettyjen tehtävien
parissa kuin mitä ottolainautiskin takana istutetuille kesätytöille
osoitettiin. Ottolainauksessa otettiin vastaan säästöjä, tyhjennettiin
lippaita, maksettiin asiakkaiden kanssa heidän laskujaan ja ojen-
nettiin käteistä sellaista nostamaan tulleeille henkilöille. Sellaisia
80-luvulla vielä riitti.

Jokainen ottolainauksessa työskennelleistä neidoista olisi ollut
minua pätevämpi hoitamaan sisäisesti arvostetumpaa tehtävääni.
Olin sen hoitamisessa kömpelö. Etten sanoisi: täysi lapanen. Jou-
duin muutamia kertoja soittamaan asiakkaan perään unohdettuani

ottaa asiakirjan vaatiman allekirjoituksen. Tai olin pyytänyt sen kokonaan väärään dokumenttiin, vähintäänkin väärään kohtaan.

Kävipä näinkin: Kerran koko henkilökunta joutui odottamaan perjantaina konttorin jo sulkeuduttua, että saisin vastuulleni uskotun leimaveromerkkikassan täsmäämään. Silloisen tavan mukaan yksikään toimihenkilö ei voinut poistua konttorista, ennen kuin kaikki kassa-asiat oli täsmäytetty. Vanhemmat pankkitoimihenkilöt päylilivät ärtyneinä hermoilevaa harjoittelijapoikaa.

Istuttuani kolme kuukautta solmio kaulassa vekseleitä vääntämässä ja mokiani paikkaillessa tuli päivä, jolloin suoristin kravatin ja astuin johtajan huoneeseen. Ilmoitin tirehtöörille, että pankkiirina en ehkäpä sittenkään ole minun juttuni. Että tämä olisi nyt tässä. Johtaja vastasi epäilyttävän nopeasti yhtyvänsä näkemykseeni ilman vasta-argumentteja.

Vapauduin solmiosta.

Hakeuduin toiveammattiini copywriteriksi, mainostoimiston tekstisuunnittelijaksi. Uravalinta tuntui luontevalta opintojeni ja kirjallisten harrastusteni yhdistelmänä.

Olin kirjoittanut biisien tekstejä teinistä saakka. Aluksi vain omalle Lehmä-yhtyeelleni, jossa musisoi muinoin myös eräs Aki Sirkesalo -niminen lahjakkuus. Mutta värkkäilin sittemmin tekstejä myös muille orkestereille, aina levyille saakka. Samoihin aikoihin voitin myös nuorten runokilpailun. Kirjoittaminen sen eri muodoissa on jatkunut läpi elämäni: mainoksia, käsikirjoituksia, toimitustyötä, kirjoja, satuja, kolumneja, ammattikirjallisuutta. Ja homma jatkuu.

Copywriterin tointa seurasi nimitys luovaksi johtajaksi, jolla nimikkeellä ehdinkin toimia useassa maineikkaassa toimistossa. Yhdestäkään niistä en saanut kenkää, mutta erään tapahtuman voitaneen niin haluttaessa sellaiseksi laskea. Ja toisen kerran taisi potkut olla aika lähellä.

Kun vuosituhannen vaihteessa myin osakkeeni perustamastamme LAB Advertising Oy:stä yhdysvaltalaiselle mainostoimistojärille Leo Burnett Inc:lle, sitouduin jatkamaan toimiston palveluksessa luovana johtajana tietyn ajan. Olin siinä vaiheessa ainoana alkuperäisenä omistajana yhtiön palveluksessa. Muu entinen omistajaporras oli jo saanut poistua jenkkien palveluksesta enemmän tai vähemmän autetusti.

Minut vapautettiin työvelvoitteesta noin puoli vuotta sovittua aikaisemmin. Todennäköisesti, jotta uusi toimitusjohtaja saisi työrauhan ilman omasta mielestään korvaamatonta ja hiljaisesta vastarinnasta piittaamatta nerokkaita ajatuksiaan jakavaa ex-omistajaa.

Pakko myöntää: ei töiden päätyminen sillä tavalla kivalta tuntunut. Kävi ylpeydelle, vaikka olinkin mielessäni jo odottanut sopimusajan päättymistä. Mutta nyt odotus päättyi yllättäen.

Nöyryyttävää.

Olinko oikeasti yhtäkkiä muuttunut korvaamattomasta tekijästä taakaksi, kuolleeksi painoksi? Asian käsittelyä ja siitä yli pääsemistä helpotti kummasti se, että olin juuri ottanut vastaan toimeksiannon kirjoittaa nyt jo edesmenneen toimittajan ja hyvän ystäväni Pirjo Kauppinen elämäkerran *Elämän polte*.

Koska johtajapalkkani juoksi sopimuskauden loppuun, uumoi-
lin olevani niiden muutaman kuukauden ajan ehkäpä maamme parhaiten palkattu kirjailija. Tuskin olin kovinkaan väärässä.

Toisen kerran kengän saaminen oli lähellä mainostoimisto SEKissä, jossa sielläkin toimin luovana johtajana. Toimisto oli 2010-luvun puolivälin tienoilla sekavassa tilassa. Omistajaperheen ote maan suurimmasta ja perinteikkäimmästä mainostoimistosta lipsui: toimitusjohtajat vaihtuivat tiuhaan toinen toistaan heikomiksi usean vuoden ajan, ja toimisto teki kehnoa tulosta.

Tilanne oli kestämaton.

Jouduin olemaan mukana laatimassa yhteistoimintaneuvotteluiden – miksi muutosneuvotteluja paradoksaalisesti aiemmin

kutsuttiin – yhteydessä nimelistaa kengitettävistä henkilöistä. Monojen jakaminen ei menoa juuri parantunut.

Eikä aikaakaan, kun oli jo seuraavien yytteiden aika. Näennäisten neuvottelujen alkaessa ilmoittauduin vapaaehtoiseksi lähtijäksi. Toimiston johtamiskulttuuri ja sen myötä työskentelyilmapiiri, luovan tuotteen taso ja suorittaminen eivät olleet tuolloin millään mittarilla yhteneväiset oman kunnianhimon kanssa.

Oli parempi poistua rivistä. Molemmille osapuolille.

Voi hyvin olla, että ilman oma-aloitteista irtaantumistani olisin lähtenyt työnantajän aloitteesta.

Kuuntelin sydämeni ääntä ja vastasin myöntävästi kutsuun tulla osakkaaksi ja luovaksi johtajaksi uudesta liiketoiminta-ajatuksesta ponnistavaan Superson-nimiseen toimistoon. Siellä viihdyin enemmän tai vähemmän hyvin viisi vuotta ennen ryhtymistäni yksinyrittäjäksi vuonna 2020.

Ennen SEKiä olin joutunut rustaamaan ikäviä nimilistoja myös hasan & partners -toimiston ensimmäisissä yhteistoimintaneuvotteluissa. Olin siirtynyt hasanille ”kirjoitusvapaani” jälkeen vuonna 2003. Mutta irtisanomislappujen jakaminen oli ikävä kyllä tullut tutuksi jo Leo Burnett -aikoinani vuoden 2000 paikkeilla.

Minulle synkeän dokumentin ojentaminen työkaverille oli raskas toimi. Päivään valmistautuminen tiesi unettomia öitä, hikisiä lakanoita ja lähipiiriä kuormittavaa ärtyneisyyttä.

Tapahtuma oli painajaismainen. Itsellä kouristus vatsanpohjassa. Ihminen, joka vielä hetki sitten oli ollut kollegani, lyyhistyy edessäni henkisesti, lähes katoaa. Hauras olemus vetäytyy kasaan, miltei tyhjäksi muuttunut hahmo tuijottaa minua. Tai ainakin se tuntuu tuijotukselta.

Se voi olla vain pikainen silmäys, mutta tilanteen vastenmielisen luonteen takia kireät aivoni tulkitsevat silmittelyn viipyileväksi. Näkökö katseessa viha, heijasteleeko se pettymystä vai aneleeko armonlaukausta?

”Miten kerron tämän puolisolle?”

Tilanne on absurdi. Ei minulla ollut käsitystäkään siitä, miten asia pitäisi puolisolle esittää.

Ja vaikka olisikin, siinä yhteydessä tuntuisi kornilta esittää viestinnällisiä ohjeita.

Kengän kuva takapuolella

Saada potkut on suomen kieleen vakiintunut idiom. Se kuvaa perin ikävää tilannetta leikkisän kielikuvan kautta.

Ilmaisut *saada kenkää* tai *saada potkut* ovat kielikuvina kepeitä. Liian köykäisiä sanontoja kuvaamaan henkisesti ja fyysisesti niin roisia ja väkivaltaista tointa kuin erotettavan persuuksille suunnattu napakka potku voi olla. Vaikka kysymys onkin vain metaforasta.

Mutta sellaisena potkujen saaminen kuitenkin yleensä kuvataan sarjakuvissa, elokuvissa ja muissa viihdemuodoissa. Hauskana.

Sarjakuvissa hahmo saa työpaikalta pois heivaamista symboloivan konkreettisen potkun takapuolelle esimiehen tai muun itseään ylempiarvoisen hahmon toimesta. Eleen aggressiivisuutta korostamaan potkujen kohteen takamuksiin jää usein näyttävä jälki monottaneen kengän pohjasta.

Sarjakuvamainen visuaalinen ilmaisu korostaa kielellisen idiomien hauskuutta ja antaa sille konkreettisen, humoristisen ulottuvuuden, vaikka potkujen kohteeksi joutuminen onkin aina nöyryyttävä ja alistava teko. Siitä ei huumoria löydy. Ei tapahtuman kummallekaan osapuolelle.

Yksi tunnetuimmista sarjapotkituista lieenee Aku Ankka. Meistä jokainen on nähnyt Akun sinkoutumassa setänsä potkun voimasta rahasäiliön portaiden yli ja mätkähtävän katuun. Näky on koominen, kiitos Akun ilmeen.

Aku on työskennellyt mitä moninaisimmissa ammateissa – postinkantajana, myyjänä, palomiehenä, taiteilijana, automekaa-

nikkona, astronauttina, lehdenjakajana ja jopa ruhtinaana – mutta lähes poikkeuksetta hänen työuransa päättyy katastrofiin ja potkuihin.

Useimmiten syy on se, että Akulla nyt vaan asiat tuppaavat men-
nä pieleen. Tai että hän yrittää kepulikonsteilla luistaa hommistaan.
Tai puuhaa jotakin muuta, jota hänen alati kiukkuinen setänsä ei
voi sietää.

Aku on lannistumaton ryhtyjä, joka jaksaa aina yrittää uudel-
leen. Vaikka tarinan loppu on lähes poikkeuksetta sama.

Myös elokuissa ja tv-sarjoissa tavataan usein dramatisoida työ-
paikalta pois potkiminen. Turvamiehet kantavat potkujen kohteen
ulos toimistorakennuksesta. Tai retuuttavat lannistunutta hahmoa
ulos työpaikaltaan niin, etteivät poloisen jalat edes kosketa maata.
Joskus työssään alisuoriutunut heitetään nokilleen kadulle.

Olemme nähneet kohtauksia, joissa työntekijä paiskoo kiireellä
tavaransa laatikkoon potkut antaneen esihenkilön vahtiessa kädet
puuskassa nöyryyttävää toimitusta. Tällaisen menettelyn meistä
jotkut ovat saattaneet nähdä myös tosielämässä. Minäkin olen.

Potkujen saaminen ei ole mitenkään harvinaista. Taloudellisen
yhteistyön ja kehityksen järjestön eli tuttavallisemmin OECD:n
(Organisation for Economic Co-operation and Development) ra-
portin mukaan 2000-luvun alusta lähtien Suomessa on irtisanottu
vuosittain keskimäärin yli viisi prosenttia kaikista vähintään vuo-
den töissä olleista työntekijöistä. Se on aika paljon.

MPS-Yhtiöiden *Millainen on menestyvä johtaja?* -tutkimuksessa
paljastuu, että lähes joka kolmas suomalainen johtaja (28 prosent-
tia) on saanut potkut uransa aikana.

Todennäköisyys erotetuksi tulemiselle kasvaa vuosien karttues-
sa: alle viisi vuotta johtajana toimineista kolme prosenttia oli koke-
nut potkut, yli 20 vuotta johtajana toimineista peräti 58 prosenttia.

Mielenkiintoinen yksityiskohta tutkimusraportissa on, että irti-
sanotuista johtajista miehiä oli 64 prosenttia ja naisia 36 prosenttia.

Näin, vaikka tutkimuksen vastaajista 54 prosenttia oli miehiä ja 46 prosenttia naisia.

Eli miehiä oli irtisanottu suhteellisesti naisia enemmän.

Liekö naisten pienempi mahdollisuus päätyä erotetuksi vaikuttanut myös siihen, että tähän kirjaan oli huomattavasti helpompi löytää miehiä kertomaan omat tarinansa.

Tutkimuksen havaintoja oli myös se, että potkut saaneilla johtajilla oli omasta mielestäänkin muita tirehtöörejä pienempi halu yhteisöllisyyteen ja hyvien henkilösuhteiden luomiseen työpaikalla.

Samoilla johtajilla korostui myös tarve osaamisensa kehittämiseen vuorovaikutustaidoissa, sellaisissa kuin kyvyssä kommunikoida, ymmärtää ja vaikuttaa toisiin ihmisiin moninaisissa sosiaalisissa tilanteissa.

Yleisimmäksi syyksi irtisanomiseen erotetut johtajat kuitenkin nimesivät näkemyserot ja yhteistyön toimimattomuuden.

Joka viides koki irtisanomisen johtuneen omistajanvaihdoksesta tai yrityskaupasta. Muita irtisanomisen syitä olivat esimerkiksi heikot tulokset ja ulkoiset tekijät kuten pandemia, liiketoiminnan alasajo, toimitusjohtajan vaihtuminen sekä organisaation sisäinen valtapeli.

Osa johtajista nimesi syiksi niinkin rankkoja asioita kuin henkilön väkivalta, kiristysyritykset ja oman johtajansa narsistiset piirteet.

Mutta julmaa se on urheilunkin puolella. Voittajia palvotaan ja häviäjät haudataan eläviltä. Etenkin urheiluvalmentajien maailmassa, jossa tulokset puhuvat puolestaan – menestyksen tavoittelu on armotonta. Kun menestys ei vastaa odotuksia, jonkun on lähdettävä – ja usein se joku on valmentaja.

Usein toistetun fraasin mukaisesti yksi valmentaja on helpompi vaihtaa kuin kokonainen joukkue. Valmentajalle ojennettu lähtöpassi on lähtökohtaisesti myös irtisanovalle taholle edullisempi vaihtoehto, vaikka huippuvalmentajat ovat hekin käsittämättömän korkeasti palkattua väkeä.

Syyt valkkujen irtisanomisiin vaihtelevat: heikot tulokset, pelaajien tai seurajohdon tyytymättömyys, skandaalit tai yksinkertaisesti mahdottomiksi kasvaneet odotukset.

Urheilun kulisseissa ja urheilusivujen lööpeissä loistavat menestys ja palkinnot, mutta peli kulissien takana on usein armotonta. Ja siinä pelissä valmentajan asema on usein kaikkea muuta kuin turvattu.

Myös politiikan pelikenttä on armoton. Puoluekoneistot ovat kylmiä, äänestäjät säälimättömiä. Yhtenä päivänä media rakastaa, seuraavana kamppittaa.

Tarvitaan vain yksi virhe, väärä lause, epäonnistunut päätös, kannintoljailu, lahjontaskandaali tai poliitikon henkilökohtaisen moraalisen hoipertelun paljastuminen, niin ura on katkolla. Se voi katketa yhtä nopeasti kuin KÄÄK-juoru on lehtitelineissä kaikkien äimisteltävänä.

Toisaalta politiikan ennalta-arvaamattomuuteen kuuluu myös se, että myöhemmin tie takaisin parrasvaloihin ja eturivin kättelytoksiin saattaa löytyä. Sillä kuten tunnettua: äänestäjän muisti on yhtä lyhyt kuin vaalilupaus vaalien jälkeen.

Kulttuurin ja viihteen parissa maine on herkkä ja ura hauras. Menestys on katoavaista. Pudotus kriitikoiden ylistämästä viihde-maailman kuumimmasta nimestä tai kansan syvien rivien jumaloimasta tähtitoimittajasta lokaan ja häpeään voi olla nopea ja raju.

Kulttuurin, viihteen ja journalismin maailmassa menestys mitataan katsojaluvuilla, lipputuloilla ja klikkimäärillä. Erotetuksi voi joutua taloudellisten tai luovien erimielisyyksien seurauksena. Kun homma ei toimi, jonkun on lähdettävä. Ja jos on kyse tähden töppäilykohusta, skandaalista tai vääristä sanoista väärään aikaan, lähtö voi olla nopea. Vain häpeä jää.

Potkut tuli! on kertomus tunnetuista suomalaisista, joiden ura on jossain vaiheessa karahtanut karille. Tarinat kuvaavat, kuinka moninaiset syyt voivat johtaa lupaavan uran äkilliseen katkeamiseen

– oli kyse sitten poliitikoista, yritysjohtajista, valmentajista tai kulttuurialan vaikuttajista. Tai miltä tuntuu, kun saa potkut uskonnollisesta yhteisöstä ja samalla myös perheestään, suvustaan ja menneisyydestään.

Kirjan yhdeksän tunnetun suomalaisen potkutarinat kertovat, kuinka erilaisia ja joskus yllättäviä syitä voi olla sille, että joutuu jättämään tehtävänsä.

Adios, Yle!

SALLA PAAJANEN

Istun junassa kohti Tamperetta. Viimeistelen haastattelusuunnitelmaani. Tapaan kohta toimittaja Salla Paajasen. Mutta sitä ennen juna kolistelee Toijalan ohi. Näen tutun asemarakennuksen ja nuokahtelevan pikkukaupungin.

Jouduin muuttamaan tuohon risteysaseman ympärille rakentuneeseen kyläpahaseen nuorena, koska isälleni tarjottiin houkuttelevaa työtä eräässä paikallisessa teknologiayrityksessä. Paino sanalla jouduin.

Kulttuurisokki oli melkoinen. Stadin kundi ei ymmärtänyt paikallisten ikäistensä puhetta. Eikä muut sitäkään vähää stadilaisen slangista. Silloin oikeastaan vasta oivalsin, miten syvään se oli puhemieheni juurtunut.

Aloin kuunnella itseäni ja yllätyin.

Toijalalla on paikkansa myös Paajasen ja minun elämien kohtaamisessa. Vaikka emme me varsinaisesti tuolloin vielä kohdanneet.

Sallan aviomies Kimmo on kotoisin Toijalasta, kanssani samaa ikäluokkaa. Taisi olla vuotta ylempänä Toijalan yhteislyseossa. Tunsimme tietysti toisemme, kuten siellä kaikki samanikäiset toisensa tunsivat.

Kimmo avioitui sittemmin ensirakkauteni kanssa. Toki hyvän aikaa teinisydämelleni raskaan eron jälkeen. Sitten jossain vaiheessa – siitäkin lienee jo kolmisenkymmentä vuotta – ensirakkauteni ja Kimmo erosivat.

Tovin kuluttua Salla ja Kimmo avioituivat.

Hassua.

Mutta se piireistä, niiden pienuudesta ja pyörimisistä.

Halusin Sallan ensimmäiseksi haastateltavaksi tähän kirjaan. Ensinnäkin siksi, että hän vastasi myöntävästi lähestymiseeni hetkeäkään empimättä. Ja siksi, että tunnen hänet todella valoisana ihmisenä. Sellaisena, joka tuo ja luo ympärilleen valoa ja inspiraatiota.

Kokeneena toimittajana ounastelin hänen olevan kohtuullisen helppo haastateltava, sillä hän tietäisi, miten asiat kannattaa ilmaista, jotta tulee oikein ymmärretyksi.

Ja juuri näin siinä sitten kävikin.

Tapasimme Tampereen rautatieaseman lähellä hotellissa, ja sain maanittelua ystävällisen henkilökunnan osoittamaan rauhallisen nurkkauksen keskustelullemme. Se, että Salla oli heille naamatuttu, ei varmasti ainakaan hidastanut respan päätöksentekoa.

Vaihdoimme nopeasti kuulumiset – meillä on aika paljon yhteisiä tuttuja – ja esitin kysymyksen. Liioittelematta voin sanoa, että yhden kysymyksen jälkeen seurasi lähes kolme tuntia vastausta. Hyvin jäsenneltyä, asioihin porautuvaa pohdintaa.

No, kyllä minä liioittelen, mutta en kohtuuttomasti.

Salla kertoo, että hänen vanhempansa ovat kotoisin Etelä-Karjalasta, Parikkalasta. Maatalojen nuorimmille lapsosille ei tuohon maailmanaikaan maatiloja herunut, joten vastarakastunut nuoripari lähti muille maille työn hakuun. Elämää rakentamaan ja perhettä perustamaan Kymenlaaksoon, jossa elettiin hyviä aikoja, kiitos kukoistavan metsäteollisuuden. Mikäs siellä oli tulevaisuutta rakentaessa.

Sallan äiti oli käynyt oppikoulun ja pääsi pankkiin töihin. Hänen isänsä oli taustaltaan maanviljelijä, metsuri ja itseoppinut kirvesmies, josta tuli myöhemmin muovialan yrittäjä.

Salla syntyi 1964 Kouvolassa. Elämä oli auvoisaa pikkukaupunkilaisen perheen arkea. Koulu sujui ja kirjallisuus tuli tutuksi – Sallan äiti oli lukuihmisiä, kirjojen ystävä.

Kotona luettiin paljon ja kirjastossa rampattiin. Sallasta oli hienoa, kun hän vaihtoi kirjasto-osastonsa lastenpuolelta nuorten kirjallisuuden äärelle. Ja kohta perään tutuksi tuli aikuisille osoitettu kirjallisuus.

Paikkakunnan pienuudella oli puolensa. Ajanvietteisiin ei ollut pitkä matka. Kouvolan Teatteri oli Sallan silloisen koulun naapurissa, ja sinne perustettiin nuorisolinja.

”Kouvola oli tosi kiva kasvuympäristö tuon ikäiselle”, Salla toteaa.

Nuorisoteatterista alkoi läpi nuoruuden kestänyt harrastus, joka jatkui nuorisonäyttämön jälkeen vielä iltanäyttelijänä. Siitä sai jopa vähän palkkaakin.

Se, että pääsi ansainnan makuun, rohkaisi hakemaan teatteri-korkeakouluun vähän myöhemmin.

”Teatterissa taiteilijoiden kanssa tekeminen oli mahtava ympäristö nuorelle. Nuorisolinjamme ohjaaja oli Kouvolan Teatterin johtaja Mikko Nousiainen. Oikeastaan hän oli meidän nuorisotyöntekijämme.”

Tie toimittajaksi

Haastattelu sujuu mainiosti. Salla muistelee mielellään nuoruuttaan ja kouluaikojaan.

Minä puolestani kuuntelen mielelläni.

Sallan kertomus tuntuu hyvin jäsennellyltä, vaikka hän tuskin on sitä etukäteen niin miettinyt.

Eihän hän oikeastaan tiennyt kovinkaan tarkasti, mitä tulisin kysymään. Perusajatus toki oli hyvin tiedossa: potkut. Mutta ennen kuin Salla sellaiset koki, ehti tapahtua paljon.

Koulussa kirjoittaminen oli Sallan lempiaineita.

”Ja koska olin hyvä kirjoittaja, niin olin lukion kakkosluokalla oikeastaan vähän vahingossa osallistunut äidinkielen tunnilla läänintasoiseen kirjoituskilpailuun. Ja voitin sen!”

Kilpailun palkintona oli mahdollisuus kirjoittaa ihan oikea sanomalehtijuttu Kouvolan Sanomiin. Kouvolan Sanomat on perinteikäs 1909 perustettu sitoutumaton paikallislehti, joka nautti – ja nauttii yhä – laatulehden leimasta.

Tuli siis ihka ensimmäisen juttukeikan aika. Mukaan tulisi vieläpä Kouvolan Sanomien oma valokuvaaja. Nyt oli promeininkiä.

Juttu oli henkilöhaastattelu. Eikä ihan kenestä tahansa, vaan Kouvolan poikalyseon legendaarisesta opettajasta ja rehtorista, kouluneuvos Helvi Hongasta.

Kouvolatalon auditorio on nimetty Honkasaliksi Helvi Hongan kunniaksi ja Kouvolan pääkirjaston edustalla on vuonna 2007 paljastettu pronssiveistos, joka esittää Helvi Honkaa tarkastelemassa geometrisia muotoja.

Ei siis ihme, että ensimmäinen juttu vähän jännitti. Mutta hyvä siitä tuli. Niin hyvä, että se teki vaikutuksen kotkalaisen Eteenpäin-lehden aluetoimittajaan.

Toimittaja oli tutustunut kouvoolalaisessa pankissa asioidessaan Sirpa Paajaseen, pankin virkailijaan ja Sallan äitiin.

Pankkiasioita toimittaessaan hän tiedusteli Sirpa Paajaselta, josko Salla olisi hänen tyttärensä. Olihan hän.

Toimittaja oli vahvasti sitä mieltä, että Sallan laatima juttu Kouvolan Sanomiin osoitti sellaista lahjakkuutta, että tyttö voisi tarpeen tullen sijaistaa häntä Eteenpäin-lehden toimitustyössä silloin, kun hän tarvitsisi tuuraajaa.

Ja hänhän tarvitsi. Vielä lukiota käyvä Salla löysi itsensä toistuvasti seuraamassa Kouvolan kaupunginvaltuuston kokouksia.

”Boring!” hän huudahtaa viehkeän naurun saattelemana. ”Olin täysin pihalla paikallispolitiikasta, mutta säntillisesti raportoin puhelimitse päätöksistä.”

Seuraava onnenkantamoinen Sallan orastavalla toimittajanuralla liittyi penkkareihin. Kouvolan Lyseon lukiossa oli perinteenä

tehdä Abiradiota, radiolähetystä, jota ajettiin koulun keskusradiossa ennen varsinaista penkkaripäivää.

”Abiradio oli eräänlainen hupaelma, sketsejä sun muuta hauskaa, leikkiuutisia, feikkiuutisia! Minulla oli abikaverina nuori mies, joka teki puolitosissaan isänsä kanssa lyhytleffoja, luontoelokuvia ja sen sellaisia. Nuorella miehellä ja hänen isällään oli studio-tason äänitysvempeleet ja muu tarpeellinen tekniikka, joten näin pääsimme tuottamaan hupiohjelmaamme lähes ammattitason tekniikalla.”

Ja niinhän siinä sitten taas kävi, että kun lopputuotosta ajettiin ulos penkkarihulinoissa, Ylen alueradion toimittaja sattui kuulemaan ohjelman. Valpas toimittaja pohti, että onpas aika hyvä-tasoista nuorisomeininkiä. Ja otti Sallaan ja ”toimitukseen” yhteyttä.

Näin heille avautui mahdollisuus osallistua Ylen nuortenohjelmien avustajakurssille. Kurssit käytiin, ja siinä se: Salla ja kaikki halukkaat päätyivät avustamaan Kultiveera-ohjelmaa.

Näin aukesi ensimmäisen kerran ovi Yleen. 1980-luvulla lähetetty Kultiveera käsitteli populaarikulttuurin lisäksi myös yhteiskunnallisia aiheita.

Kultiveera sisälsi legendaarisia radioääniä sekä muistojen musiikkia, ja se on jäänyt monien mieleen yhtenä Yleisradion populaarikulttuuritarjonnan hilpeimmistä ohjelmista. Ohjelmaa juonsivat muun muassa Liisa Akimof ja Leo Friman eli Freeman.

Tampere – Suomen Manchester

Haastattelullemme osoitettu nurkkaus sijaitsi hotellin aulan ja aamiaishuoneen välittömässä läheisyydessä olevassa baarissa.

Kiinnitin huomioni baarin tiskillä olevaan hinnastoon. Siinä oli teksti: *”Paja Bar – Juomahinnasto aamiaisen aikana”*. Ja sitten kattava lista erilaisia oluita ja tuhdimpiakin siemaittavia aina Beefeater GT:hen saakka. Ja perässä hinnat.

Lohdullinen, rehellinen ja paikoin riemastuttava kuvaus elämän täyskäännöksestä.

Miltä tuntui futisvalmentaja Markku Kanervasta, kun potkut kohdistuivatkin häneen eikä palloon?

Mitä täytyy tehdä saadakseen potkut lukiosta, kuten Jani Halme sai? Kuinka Heidi Hautala jatkoi poliittista uraansa sen jälkeen, kun oli joutunut eroamaan ministerin tehtävästä? Entä mihin Kita paiskasi rumpukapulansa, kun sai kenkää Lordista?

Potkut tuli! kertoo yhdeksän tunnetun suomalaisen tarinan siitä, kuinka potkujen saamisesta tuli heidän elämässään käännekohta.

Tarinoissa toistuvat viha ja katkeruus, mutta toisaalta myös lämpö ja uudet tuulet.

